

De *Postryder* verschynt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteuren.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaeld op 7 fr. binnen de stad. 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reclamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN, DEN 7 JANUARY.

Zyn zy regtzinnig ?

Sommige liberater dagbladen, willen niet dulden dat men hun als vyanden der religie voorstelle.

Zyn zy regtzinnig ?

Hoe komt het dan dat de genestsche liberaters een banket geven aen Laurent, den loochenaar der Godheid van Christus, dat zy hem toejuichen wanneer hy verklaert die erbeuwing als eene toetreding tot zyn leerstelsels te aenzien, dat zy in de handen kietsten wanneer hy de liberaters laekt die huone kinderen naer godsdienstige scholen zenden, dat zy met hem instemmen wanneer hy uitroepet dat men niet katholiek met de eene en liberael met de andere hand kan zyn ?

Zy beweerden den priester meester in de kerk en den burgemeester op het stadhuis te willen.

Zyn zy regtzinnig ?

Maer waarom laten zy dan den burgemeester beslissen wie op het gewyde en wie op het ongewyde gedeelte des kerkhofs moet begraven worden ? Waerom dragen zy eene wet op de kerkfabrieken voor, die den burgemeester in de kerk moet meester maken ?

Zy zeggen niet tegen den christelyken godsdienst te zyn ; zy stellen zich voor als bewonderaers der verhevene leering van den Goddelyken Meester ; zyn zy regtzinnig ?

Maer waarom zetten zy dan de werken van Renan en andere godloochenaers op, waerom pryzen zy boeken aen die openlyk de leering van Christus willen vernietigen, waerom ondersteunen zy op alle wyzen verenigingen die alle godsdienstig gevoel willen uitroeijen, waerom grypen zy alle gelegenheden aen om mistrouwen en twyfel tegen de katholieke leerstelsels op te wekken ?

Zy loochenen vyandschap tegen den priester te koesteren, zy beweerden dat hunne dagelyksche aanrandingen slechts raedgevingen zyn om hem en den godsdienst in eerbied en aenzien te doen winnen ; zyn zy regtzinnig ?

Maer waarom dar als een priester valt, zyne fout op de aenschyn willen dringen, waerom de zaak vergrooten en op alle toonen uitbazuinen ; waerom den priester beletten van den vollen teugel aen zynen iever te geven, waerom hem tusschen de vier muren eener kerk te willen opsluiten ?

Heeft de priester nergens zending als in de kerk ? Heeft Christus hem niet bevolen de volkeren te onderwyzen en de armen volgens het Evangelie op te leiden ? Waerom beletten de liberaters hem die geboden na te leven ? Waerom sluiten zy hem door hunne wetten buiten de liefdadigheid en het onderwys ?

DE WRAEK,

OF DE LAETSTE MOOR VAN GRENADA.

(Vervolgd)

Na dien gelezen te hebben, stond by eenige oogeblikken in diep gepeins verzonken en stampde met den voet.

— Het begint s' avonds koud te worden, waegde Geronimo beschroomd uit te brengen. Wil mynheer niet liever binnen komen ?

— Niet ondertekend, mompelde de jongeling, die op den ander niet lette.

— Ik geloof, vervolgde Geronimo, dat de edelo gravin de Penafior nog niet ter ruste gegaen is, en ben overtuigd, dat het haer hoogst aengenaem zal zyn, uwe edelheid vooraf by haer te zien. Ach, zy bemint u zoo zeer, mynheer ! Immers zy zyt haer laetst overgebleven zoon en de eenige erfgenaem van den edelen naem Penafior ; en ook uwe zuster is zeer aen u gehecht.

Graef de Penafior kon den naem zynen zuster niet hooren uitspreken, zonder een woesten blik op den major-domo te slaen. Doch opeens scheen hem een denkbeeld in te vallen ; hy haelde zyn zakboekje te voorschyn, schreef haestig eenige regelen, en een opwellende traen onder een glimlach verbergende, sprak hy met eene poging, om zich beledaerd te houden :

— Geronimo, beste Geronimo ! neem dit zakboekje en stel het morgen ochtend myne moeder ter hand, tenzy ik voor dien tyd wederkeere en het u terug vrage. En nu vaerwel, Geronimo !

— Hoe, mynheer ! riep de majordomo ongerust uit. Zult gy dan niet binnen komen ?

Neen, regtzinnig zyn zy niet ; al wat zy vertellen van hunnen eerbied voor den godsdienst, is slechts een masker om hunne aanslagen te bedekken ; hunne beschuldigingen alsof de katholieken onze vryheden wilden vernietigen zetten zy maer vooruit om de aandacht van hunne eigene vryheidsschendingen af te leiden, het is gelyk iemand die gestolen heeft en houdt den dief roept om des te beter te kunnen ontsnappen. (G. van Lier.)

Tongeren, den 6 January 1865.

Mynheer de Redakteur,

Ik weet niet of ik my bedrieg, maer my dunkt met myn lomp verstand dat de liberale gazetjes van Tongeren sedert eenigen tyd den kop zoo wat onder den vleugel steken. Die groote lawytmakers, die over eenige weken nog zoo veel muils hadden, zyn eenige keeren op zich fransch geroskamp geworden en zy zyn zoo tam geworden als de lammekeens. Mama *Vedette* heeft den buikloop gekregen, peer *Limburger* valt in slaep en dat arm *Tongersklafje* weet niet meer van wat hout spullen maken. De tongersche liberale gazetjes zyn zoo slap te pas als de stervende liberale associatie. *Sic transit gloria mundi !*

Herinnert gy u nog hoe hoog de liberale associatie van Tongeren over eenigen tyd den kop droeg ? Dat ding regeerde in de stad als heer en meester. Als die aerdige jongens in den *Café Liégeois* zoo heel serieus by een kwamen dan meenden zy dat zy de oude stad van Ambiorix op hare fondamenten deden daveren. Daer werd een ambras van den anderen wereld gemaakt, met de vuist op tafel geslagen en fransch gekalt met zoo veel haren op als eene gendarmen muts. *Tempora mutantur*. Het lawyt is uit ; de oor van den ezel steekt door het leeuwenvel ; de vervaerlyke pince-nez is de spot der kleine kinderen en Mevrouw Associatie, bygenaemd de *liberale*, is na eene langdurige en kwynende ziekte, zonder gerucht, met den eersten dooi van 1865 overleden. Alle zorgen der kunst zyn onmagtig gebleven om haer in leven te houden. Zy ruste in vrede ; de *Postryder* zal haer gerust laten ; hy heeft de gewoonte niet van het graf der dooden te beleedigen.

Ik mag vandaag niet lang van stiel zyn. Ik hoor de klokken luiden voor de vespers van Drie Koningen en my dunkt dat ik uwe lezers reeds hoor zeggen : schei maer uit, oude suffer, neem uwen dikken paternoster van den kapstok af, en ga naer het lof van Kaspar, Balthazar en Melchior.

Dezen avond wordt de koningskock open gesneden ; als ik de boon tref en voor vier-entwintig uren koning gemaakt word, dans verleen ik aen de tongersche liberale gazetjes

— Thans niet. Eene dringende zaak roept my elders.

— Vergunt my ten minste, u te vergezellen. — Onmogelyk. De zaak is eengeheim. Ga dus heen, en zy g' morgen ochtend aen niemand, dat gy my gezien hebt. De eer eener dame is er mede gemoeit. Gy verstaet my ?

— Ach, mynheer ! wees voorzigtig. Ik heb heden avond dien versloekten moor Hassan zien rondsluipen.

— Ik ben niet bygeloovig. Ga maer binnen, Geronimo ! en bovenal — wees stitzygend. Ik vertrouw u ; dat kan ik immers ? Vaerwel dus, vaerwel !

De hofmeester ging weder in huis en deed de zware deur dicht.

Gedurende den tyd, dat dit gesprek gevoerd werd, was de hemel, die eerst door wolken verduisterd was, klaer en helder geworden. De maen kwam in al hare pracht te voorschyn en bescheen het plein Viva-Rambla, dat nu eene verlaten woestyn geleek. Nadat de jeugdige graef de Penafior, aen de smartelykste aendoening ter prooi, eenigen tyd rond geloopen had, begon hy nogmaels den brief over te lezen, dien hy zaemgekruukt in de hand hielt. Hoopte by wellygt iets te vinden, dat de schuld zynen zuster verzachten kon, of trachtte hy zich alleen in het besluit te versterken, waertoe de zyn geslacht aengedane beleediging hem aanspoorde ? De brief bevatte deze woorden :

« Dierbare Inez ! — Indien uwe liefde de myne evenaert, moet gy my dezen nacht een overtuigend bewijs daer van leveren en uwe toestemming geven, om my naer Frankryk te volgen. Zoolang ik Spanje's grond betreed, belet my

kwyttschelding van hunne misdryven, op conditie dat zy zich in het jaer 1865 wat beter gedragen als vroeger. Ik zal geen strenge vorst zyn, maer wie niet wil hooren die zal morloot kneuzelzalf krygen.

Een oude Tongenaer.

Eene waarheid.

De *Vlaemsche Leeuw* kondigt zyne verschyning in de politieke wereld in de volgende bewoordingen aen :

« Myn oorsprong, zegt het blad, is te vinden in de noodwendigheden van den tyd. Heden bestaet er tegen alles wat katholiek is en de maetschappy tot grondzuil dient, zulk eene verschrikwekkende samenzwearing, dat het voor elkeen, die een mond heeft om te spreken of eene pen om te schryven, eene pligt geworden is de verdediging der ware grondbeginselen in handen te nemen ; heden ontwaert men by de bestierende meerderheid zulk eene vyandige houding, zulk eene nydige en stelzelmatige rechtweygering ten nadeele der minderheid, dat, alwie aen deze toebehoort, verpligt is het zyne by te dragen om de grondwettige regten zynen party te doen gelden. »

Uitroeying der rupsennesten.

M. de Gouverneur der provincie Limburg heeft door eenen omzendbrief van den 22 december, de aandacht der gemeente besturen geroepen op een punt van groot belang voor den landbouw hetwelk maer al te dikwyls verwaerloosd wordt, namelijk de uitroeying der rupsennesten op de boomen, hagen en struiken. Dit werk zal voor den 20 february moeten gedaen zyn.

Er dient zonder ontzag gehandeld te worden ten opzichte van hen die niet zouden voldaan hebben aen de voorschryvingen op het stuk en het behoort hun de bepalingen der wet toe te passen, opdat de burgers, die hunne boomen hebben doen zuiveren, geene schade lyden door de nalatigheid hunner geburen.

Te rekenen van heden, 7 January, zal de Bank van Tongeren 10 per honderd aen hare schuldeischers uitbetalen.

Het zaeijen der veldvruchten en hoe dezelve eikander behooren op te volgen.

(VERVOLG.)

Die zynen grond met erwten bezaeit, moet zes jaer wachten eer hy dien weer met dezelfde vrucht mag bezaeijen ; ook mag er op die zelfde

de onbekendheid myner geboorte, naer uwe hand te staen, maer in Frankryk mag ik u, wat er ook gebeure, de myne noemen. Myne toebeidselen zyn gemaakt en heden middernacht zal ik met eene touw ladder onder uw venster zyn. Inez, myne aengebode, zult gy my dit wel kunnen weigeren ? »

Gelyk wy gezien hebben, was deze brief niet getekend.

Op dit tydstip sloeg de klok der hoofdkerk kwartier voor twaelfen. De graef vouwde haestig den brief dicht en trok zyn zwaard, welks snede hy op de steenen scherpte. Toen trad hy heimelyk onder het balkon zynen zuster, waar by zich verborg.

Geen vyf minuten was hy daer geweest, of een ridder, in een mantel gewikkeld, die dezelfde kleur had als de maer, en bene breeden, met zwarte vederen versierden sombrero op het hoofd, vertoonde zich aen het tegenovergestelde einde van het plein, zag rond, of er iets was, dat hem verdraden kon, liep op het hotel de Penafior af en bleef onder het balkon van Donna Inez staen.

II.

Het was een uer na middernacht, en de beminlyke Donna Inez lag, onder het genot der heerlykste droomen, op hare legerstede. De deur harer kamer ging geheimzinnig open, en eene jonge vrouw, met eene lamp in de hand, wier gelaet bleek van schrik en ontroering was, trad binnen.

Het was Juanita, eene van de kameniers der jonk vrouw.

Een oogeblik stond zy in eene aendachtig

tydroimte geen vlas in dat land worden gezaeid : want de ondervinding heeft genoegzaam geleerd dat de grond waer deze vruchten wassen ten minsten 6 jaer met de natuer derzelves bezwaargd blyven, en dat vlas en erwten een grooten afkeer van elkander hebben : — Na erwten is dit land best geschikt om er rogge te winnen.

Het land, dat in zwaren grond met aerdappelen beplant is geweest, is zeer geschikt om er goede tarwe te winnen ; doch daer de beste zaeytyd voor deze vrucht van in het begin van october gedaen wordt, kan het aerdappelland dikwyls maer in november worden gezaeid, en het gebeurt niet zelden dat door het gevorderd jaergetyde de natte deze vrucht by het zaeijen verhuurdert ; echter schynt men thans, na dat de aerdappelen van de plaeg zyn aengestast geweest, overtegekomen te zyn, om de aerdappelen vroeger te planten, 't welk ook eenen vroegeren tyddom veroorzaekt, zoodat de aerdappelen vroeger kunnen worden ingeogst, waerdoor het land ook vroeger en met meer vrucht kan worden bezaeid. — De tyd zal leeren of het vroeg planten der aerdappelen zal volhouden.

Wat wy tot dus verre over de opvolging der vruchten gezegd hebben kan door verscheidene toevallige omstandigheden verhindert worden, als groote natte, groote droogte, fellen vorst, waerdoor de zaden verrotten, niet kiemen, of de vruchten verrotten, of ook het uitzigt op eene volgende bezaeijing. Het is dus onmogelyk om eene oprechte volgorde te kunnen daerstellen om van den kundigen landbouwer te worden opgevolgd ; het beste dat deze tot gyls kan strekken is de ondervinding en eene nauwkeurige oplettendheid om by toevallige omstandigheden te doen hetgene hem het best en geschikt voorkomt.

Om nogtans aen alles te kunnen voldoen willen wy de wyze van vruchtawisseling, in Oost-Vlaanderen, meest algemeen dezelve in dry verdeelingen opsplitsen, namelijk :

- Voor goede zware landen.
- Voor goede ligte landen.
- Voor ligte landen.

In goede zware landen volgt men nagenoeg de volgende ordo :

Eerste jaer : vlas ; tweede, tarwe, klavers of koolzaed ; derde jaer : achter klavers, haver of koolzaed ; achter tarwe, rogge en loof ; achter koolzaed tarwe. Vierde jaer : achter haver, wortels of gerst en loof ; achter gerst en loof, koolzaed en wortels of peerdeboonen ; achter rogge en loof, haver en klavers of aerdappelen ; achter tarwe, rogge en loof.

Vyfte jaer : achter gerst en loof, peerdeboonen ; achter koolzaed of peerdeboonen, tarwe ; achter peerdeboonen, tarwe ; achter haver, klaver ; achter aerdappelen, tarwe.

Vyfte jaer : achter tarwe, rogge en loof ; achter peerdeboonen, tarwe ; achter tarwe, rogge en loof ; achter haver, klavers.

Zesde jaer : achter rogge, vlas ; achter peerdeboonen, tarwe ; achter tarwe, rogge en loof ; achter klavers of koolzaed, tarwe ; achter haver, vlas.

luisterende houding stil. Zy scheen even te aerselen, doch op eens tot een besluit komende, liep zy haestig naer het bed harer meesteres, vatte haer by den arm en sprak fluisterend : Senora ! Senora ! hebt gy geen gerucht onder het balkon gehoord ?

— Ik ? Ik heb niets gehoord, vooral daer ik eerst selert een oogenblik slaep. Gy zyt dwaes. lieve Juanita ! laet my weer inslapen. O ! wist gy maer, op welk een ongelegen tyd gy my geroekt hebt ! Ik droomde van hem.

— Van hem ?

— Ja, van myn schoonen kapitein.

— Ach, Senora ! riep het meisje in nog grooter angst uit. De Hemel gawe, dat er geen ongeluk gebeurd zy !

— Ea welk onheil vrees gy dan ?

— Senora, ik kus uwe voeten, vervolgde Juanita, eene geliefkoosde Spaensche bedelspraek bezigende, — viel te gelykertyd voor het bed op hare knieën en barstte in een vloed van traenen uit. Ik zal u alles zeggen. Vergeef het my, maer het was myne schuld niet, dat zweer ik u. Gy moct dan weten, dat gisteren avond, daer, onder het balkon, eene onbekende hand de myne greep en my den brief ontrukte, dien de bode van den kapitein my juist gegeven had.

Donna Inez werd doodsbleek en riep, plotseeling met eene staetpachtige beweging in haer beet opryzende :

— Wie nam den brief ? Rampzalig wezen, dat ik ben ! Wat zal ik doen ? Wat zal er van my worden ?

— Hoor ! luister ! riep Juanita bevend uit. Ik zweer u, dat ik nu nog gerucht onder het balkon hoor. Zoo even geleek het op het gekletter van